

آرمان میناتور سجادی،
کارشناس ارشد معماری
منظر، دانشگاه بین المللی
امام خمینی (ره) قزوین.
Arman_miniator@yahoo.com

رویکرد منظرین در مرمت شهر

پروژه نظام الدین بستی، شبکه یکپارچه فضاهاى تاریخی و روز

تصویر ۱

Pic 1

چکیده: در شهرهای هند و در ادامه سنت شهرسازی دوره استعمار، شاهد وجود فضاهای باز شهری به صورت مستقل هستیم که از نگاه موزه‌ای به فضاهای شهری، قطع ارتباط این فضاها با زندگی مردم و در نتیجه قطع ارتباط آنها با شهر حکایت می‌کند.

توجه به پویایی فضاهای باز شهری در بافت‌های قدیمی و ارتباط با سایر جریان‌های زنده شهر و محله، بر خوردهای متنوعی را در مداخله بافت‌های تاریخی شهری سبب می‌شود. امروزه این رویکردها از حوزه مداخله تک بنایی به کل شهر سوق پیدا کرده است و نه تنها حفاظت مجموعه‌های میراثی در بافت‌های تاریخی را مدنظر قرار می‌دهد؛ بلکه هدف اصلی در مداخله، ترکیبی از اهداف حفاظتی، احیای فرهنگی، توسعه اجتماعی-اقتصادی، توسعه زیست‌محیطی و توسعه شهری است. بافت شهری دهلی و سایر شهرهای هندوستان را مجموعه‌ای از این فضاها، بناهای تاریخی و جریان‌های زندگی محلی در کنار هم تشکیل می‌دهد. در این میان، «محمد شهیر»، معمار منظر هندی، ایده توسعه شبکه به هم پیوسته از فضاهای باز را برای شهرهای هند پیشنهاد می‌دهد و همین ایده را در پروژه نوسازی نظام‌الدین با سه مجموعه میراثی مستقل شامل «مقبره همایون»، «باغ سوندر نرسری» و «محله نظام‌الدین بستی» و توانمندسازی محلی در بافت تاریخی، مورد آزمایش قرار داده است. وی با تعریف شبکه‌ای به هم پیوسته از فضاها و فعالیت‌های شهری در بستری تاریخی، زیرساخت جدیدی را در توسعه شهر دهلی جهت حضور پایدار انسان در بافت تاریخی به عنوان رمز پایداری فضا فراهم آورده است. این نوشتار رویکرد ویژه شهیر را در پروژه احیای یکپارچه مقبره همایون، سوندر نرسری و نظام‌الدین بستی مورد بررسی و تحلیل قرار می‌دهد.

واژگان کلیدی: بافت تاریخی، شبکه شهری، پروژه نظام‌الدین بستی، محمد شهیر.

فرضیه

رویکرد محمد شهیر در احیا بافت تاریخی دهلی، ایجاد شبکه‌ای به هم پیوسته از کالبد کهن و زندگی اجتماعی در آن است که بستری را برای فعالیت‌های انسانی بوجود می‌آورد. این بستر نوشونده به مانایی و پایداری بافت تاریخی و فرسوده در جریان شهر امروز می‌انجامد.

معماری منظر و مداخله در بافت‌های تاریخی

بر اساس بیانیه‌های جهانی در ارتباط با حفاظت از تاریخ میراثی و فرهنگی، شیوه‌های مداخله در بافت‌های تاریخی شهرها در زمان‌ها و مکان‌های مختلف، متفاوت بوده است؛ به گونه‌ای که از رویکرد حفاظت موزه‌ای صرف و با هدف بهبود کالبد به رویکردی تلفیقی و با هدف توسعه فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی و از حوزه مداخله تک بنایی به کل شهر سوق پیدا کرده است. این فرایند ایده تلفیق فرهنگ و اقتصاد را در نوسازی بافت‌های تاریخی مطرح می‌کند (رفعیان، بمانیان و رفعیان، ۱۳۹۰).

در مداخله بافت‌های تاریخی، رویکرد تلفیقی با اقداماتی نظیر پاکسازی و توانمندسازی، حفاظت، نوسازی و بازسازی فضایی-کالبدی، نوسازی و بازسازی کارکردی، منجر به ایجاد شبکه‌ای از میراث فرهنگی و تاریخی مرتبط با شهر می‌شود که حفاظت بناهای تاریخی، ارتباط آنها با محله و حتی شهر در جهت حفظ فرهنگ و تداوم آن، توسعه اجتماعی-اقتصادی شهر را به دنبال دارد. با گذار از تجربیات دهه‌های اخیر، توجه به رویکرد تلفیقی در برخورد با بافت‌های تاریخی با ارزش بالای میراث فرهنگی مورد توجه قرار گرفته است (Di Giovine, 2012).

نوسازی بافت‌های تاریخی به عنوان قسمتی از شهر برای فراهم ساختن زمینه حضور مردم در این فرایند باید متکی بر مشارکت مردم، مطالعات و ملاحظات دقیق اجتماعی و اقتصادی باشد (منصوری و خانی، ۱۳۸۷). این نوع شناخت از محیط در ترکیبی مادی-معنوی از ذهنیت و خاطرات افراد، موجودی جدید خلق می‌کند که «منظر» نام دارد. منظر شهر کلیتی از ادراکات محسوس و ذهنیت انسان است که کارکرد هریک از اجزای آن باید در جهت تحقق هدفی واحد باشد (منصوری، ۱۳۸۱). نگرش منظرین در نوسازی بافت‌های تاریخی می‌تواند ضرورت‌های کارکردی را با ارزش‌های هویتی و زیباشناختی (اهداف منظر) ترکیب کند.

مقدمه

بافت‌های تاریخی شهری مجموعه متنوعی از بناها و محوطه‌های تاریخی هستند که از لحاظ باستان‌شناسی، معماری، زیبایی‌شناسی، عوامل اجتماعی-فرهنگی و اکولوژیکی دارای ارزش تاریخی و میراثی و در دل شهرهای امروزی جای گرفته باشند. غفلت از بافت‌های تاریخی شهری به دلیل دارا بودن ارزش‌های تاریخی و نقش اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آنها در توسعه شهری قابل قبول نیست. در دهه‌های اخیر رویکردهای مختلف و گاه متضادی در برخورد با بافت‌های تاریخی مورد آزمایش قرار گرفته است: ۱. رویکردی که در آن به مناظر تاریخی به مانند موزه نگریسته می‌شود و توجه فقط به عوامل فرهنگی است. ۲. رویکردی که اعتقاد به مسایل اقتصادی دارد و در آن عوامل فرهنگی جایگاه مناسبی ندارد؛ از این جهت به دید مصرفی به این فضاها می‌نگرد و اعتقاد به دگرگونی این مناظر دارد. ۳. رویکرد اجتماعی و توجه به گروه‌های محلی برای بازگرداندن این فضاها به چرخه زندگی جامعه.

فشارهای ناشی از گسترش شهرها در کشورهای در حال توسعه مانند هند، تهدیدی برای مناطق تاریخی به شمار می‌رود. حفاظت میراث تاریخی و فرهنگی و انتقال آن به آیندگان برای زنده نگاه‌داشتن فرهنگ و توسعه اجتماعی، حرکتی ملی از سوی دستگاه‌های دولتی و جوامع مدنی و زمینه‌ای برای ایجاد رویکرد نوین در مداخله بافت‌های تاریخی ویژه در هند را می‌طلبد. پروژه نوسازی شهری نظام‌الدین بستی^۱ نمونه‌ای از مداخله در قسمت تاریخی شهر بزرگ دهلی است که با حمایت «بنیاد آقاخان» و توسط محمد شهیر معمار منظر هندی انجام شده است. رویکرد محمد شهیر در احیای شهری منطقه نظام‌الدین در دهلی تلفیقی از رویکرد فرهنگ‌گرا و اقتصادگراست که خود آن را رویکرد «تداوم‌گرا» معرفی می‌کند؛ رویکردی که تنها کالبد تاریخی را مورد توجه قرار نمی‌دهد، بلکه فرهنگ، آموزش جامعه و ساکنین محله‌های تاریخی و جریان زندگی محلی در آن را به عنوان رمز پایداری این فضاها به رسمیت می‌شناسد. این رویکرد منجر به ایجاد ارتباط بین بناهای تاریخی، شهر و مردم شده و شبکه‌ای به هم پیوسته از تاریخ، فرهنگ و جامعه در بافت تاریخی شهر را بوجود می‌آورد؛ شبکه‌ای که باعث توسعه فرهنگی-اقتصادی و در نهایت توسعه اجتماعی شهر می‌شود.

تصویر ۲
Pic 2

تصاویر ۱ و ۲: حفاظت از مجموعه تاریخی و میراثی مقبره همایون و احیای آن در جهت تبدیل شدن به یک فضای جمعی در ارتباط با فعالیت‌های محلی. عکس: سید امیر منصورى، ۱۳۹۰.
Pics1&2: Protection of Humayun's tomb historical and heritage site and revival of that toward becoming a community space with local activities. Photos: seyed amir mansouri, 2012.

میراثی مقبره همایون و باغ سوندر نرسری و محله نظام‌الدین را به یکدیگر متصل می‌سازد (AKDN, 2008). بازدیدکنندگان در این مرکز فرهنگی (مسیر ارتباطی بین مجموعه‌های میراثی) علاوه بر وجود معماری و سایت‌های تاریخی، فعالیت‌های مختلف انسانی را که مرتبط با جنبه‌های فرهنگی و اجتماعی منطقه است؛ مانند جشنواره‌ها و نمایش‌های خیابانی، نمایشگاه‌های عکس و صنایع دستی سنتی، موسیقی و سایر فعالیت‌های اقتصادی مرتبط را در کنار منظر طبیعی تاریخی شهر دهلی که در ارتباط با باغ تاریخی سوندر نرسری است را نیز مشاهده می‌کنند. دستیابی به این هدف نیازمند برنامه‌ریزی در جهت آموزش، ایجاد فرصت شغلی و اقتصادی، بالابردن سطح کیفی زندگی، سلامت و بهداشت کودکان، جوانان و سایر مردم منطقه است که در برنامه نوسازی شهری این منطقه به آن اقبال و توجه ویژه‌ای شده است (تصویر ۶).

بخش عمومی و خصوصی صورت گرفته است. منطقه نظام‌الدین در غرب مقبره همایون، منطقه‌ای فشرده از بناهای شاخص شهری^۵ شامل مقابر، زیارتگاه‌ها و آرامگاه‌های مربوط به دوران پیش از مغول و مغول است که در فواصل کوتاهی نسبت به یکدیگر قرار گرفته‌اند. منطقه نظام‌الدین به عنوان مسیر ارتباطی بین دو مجموعه مقبره همایون و باغ سوندر نرسری است که در این طرح به عنوان فضاهای باز شهری و جمعی برای محله و حتی شهر دهلی در نظر گرفته شده‌اند. در این بین بناهای شاخصی وجود دارند که امروزه در بین ساخت و ساز جدید شهری غرق شده‌اند. با احیای این بناهای شاخص و اتصال آنها به شهر و ساخت بناهای جدید هماهنگ با بافت، این محله به مرکز برای بیان و تفسیر قدمت و تاریخ منطقه^۶ (که می‌توان آن را موزه‌ای برای میراث فرهنگی و طبیعی شهر دهلی و حتی کشور هند در نظر گرفت) تبدیل می‌شود که سه مجموعه

بنیان‌های نظری منظر بیان می‌دارند به سبب تجربه فعالیت‌های انسانی در کالبد محیط، معنایی پدید می‌آید که محصول تعامل انسان با محیط (تاریخ با جغرافیا) است (نگارستان، تیموری و آتشین‌بار، ۱۳۸۹: ۶۷). از این رو می‌توان گفت بر طبق نظریه منظر، مداخله در بافت‌های تاریخی جهت احیای محیط با تعریف فعالیت‌های انسانی مرتبط با بافت در کنار حفاظت عناصر میراثی صورت می‌گیرد که خود منجر به حضور انسان در محیط و معنابخشی به آن می‌شود.

طرح نوسازی شهری نظام‌الدین در شهر دهلی

در مرکز شهر دهلی در کشور هند منطقه تاریخی-فرهنگی نظام‌الدین با سه مجموعه میراثی باغ-مقبره همایون، باغ سوندر نرسری^۲ و مجموعه حضرت نظام‌الدین بستنی^۳ واقع شده‌است. این منطقه نام خود را از نام حضرت نظام‌الدین اولیا^۴ که در قرن ۱۴ میلادی می‌زیست؛ گرفته و شامل بناها و آرامگاه‌های متعدد با ارزش تاریخی و فرهنگی بسیار است (AKTC, 2010).

بعد از مرمت موفق مقبره همایون در سال ۲۰۰۴، پروژه نوسازی شهری نظام‌الدین با تفاهم همکاری بین دو بخش دولتی و خصوصی شامل سازمان باستان‌شناسی هندوستان، شهرداری شهر دهلی و بنیاد فرهنگی آقاخان در سال ۲۰۰۷ آغاز شد. به طور کلی این پروژه به صورت ترکیبی از پنج هدف به منظور افزایش توانایی و کیفیت زندگی در این منطقه تاریخی به قرار زیر صورت پذیرفت (Ibid):

۱. حفاظت: این بخش از پروژه شامل حفاظت و مرمت باغ-مقبره همایون مربوط به امپراطوری مغول، حفاظت و مرمت باغ سوندر نرسری با سه برج "Azimganj"، "Sundarwala" و "Serai" و "Lakkarwala" و حفاظت از مجموعه نظام‌الدین به همراه دو مقبره از بزرگان گذشته "Mirza Ghalib" و "Chaunsath Khamba" است (تصاویر ۱ و ۲).

۲. طرح احیای فرهنگی: هدف از این طرح بازگرداندن و حفظ فرهنگ ذاتی و معنوی منطقه نظام‌الدین بستنی است که با معرفی مذاهب مختلف با برگزاری مراسم، هنرهای نمایشی، موسیقی (مربوط به دوران امیر خسرو که در این منطقه زندگی می‌کرد)، شعر، نمایشگاه‌های صنایع دستی و جشنواره‌های مختلف در منطقه انجام می‌پذیرد.

۳. توسعه شهری: این بخش از پروژه شامل دو هدف کلی است: الف. توسعه فضاهای باز شهری در منطقه با توجه به عملکردهای مورد نیاز به صورت شبکه‌ای. ب. توسعه محله‌ای از نظر طراحی فضاهای ارتباطی بین آثار میراثی و بخش‌های جدید (مرز بین گذشته و حال).

۴. توسعه اجتماعی-اقتصادی: هدف از انجام این طرح ارتقای شرایط کیفیت زندگی و خدمات شهری از طریق مداخله در بخش آموزش، پرورش، بهداشت، درمان و اقتصاد منطقه از طریق ایجاد فرصت‌های شغلی مختلف است.

۵. توسعه زیست‌محیطی: هدف از این طرح نمایش و توسعه میراث زیست‌محیطی و اکولوژیکی منطقه در مقیاس شهری است. سوندر نرسری باغی تاریخی است که از آن در جهت معرفی عناصر اکولوژی منطقه و شهر دهلی (گیاهان بومی، رودخانه، تپه و مناطق باتلاقی) و همچنین باغی برای تفریح عموم مردم و در ارتباط با سایر عناصر منطقه و شهر، استفاده می‌شود (تصاویر ۳-۵).

مداخله در بافت تاریخی نظام‌الدین بستنی با ۴۵ بنای تاریخی، وجود گروه‌های گوناگون اجتماعی و دو مجموعه میراثی مقبره همایون و باغ سوندر نرسری نیازمند رویکردی یکپارچه برای برنامه‌ریزی و توسعه منطقه است که این امر توسط بنیاد آقاخان به عنوان عامل هماهنگ‌کننده بین دو

ارتباط سه مجموعه میراثی، شبکه‌ای از فضاهای شهری را در این منطقه شکل داده که این ارتباط بستری را برای بروز فعالیت‌های انسانی و مرتبط با سه مجموعه، در جهت تقویت و مانایی حضور انسان در محیط تاریخی بوجود آورده است و خود باعث افزایش شمار بازدیدکنندگان از این مرکز فرهنگی نیز می‌شود (تصویر ۷).

از نظر محمد شهیر، تجربه و دیدن فضاهای بیرونی و کیفیت و هویت این فضاها بر آنچه که ما از شهر درک می‌کنیم تأثیر ویژه دارد. فضاهای بیرونی باید به صورت طراحی شده با توجه به نیاز مردم و در عین حال متصل و در ارتباط باهم طراحی شوند که این خود برخلاف فضاهای باز امروز شهرهای بزرگ هند که نقش حکومتی دارند و مختص مراسم ملی و به صورت جدا از شهر طراحی شده‌اند. ارتباط بین فضاهای باز طراحی شده با یکدیگر که هر کدام به صورت مستقل دارای معنا و شخصیت ویژه خود هستند، موجب شکل‌گیری شبکه‌ای از فضاهای باز شهری می‌شود که به عنوان شاخصه‌ای در پایداری و توسعه شهر در جنبه‌های مختلف قابل اتکا و توجه است (Shaheer, 2011). به این ترتیب شبکه ایجاد شده از فضاهای باز طراحی شده شهری زیرساختی برای حضور پیاده در سطح شهر ایجاد می‌کند که خود مزایایی از لحاظ توسعه ذهنی- هویتی در کنار توسعه حیات اجتماعی و اقتصادی دارد. رویکرد تلفیقی محمد شهیر در پروژه نوسازی شهری نظام‌الدین بستی و طراحی و مرمت مقابر منطقه منجر به ایجاد مجموعه‌ای از عناصر تاریخی و فرهنگی در ارتباط با شهر و شناساندن آنها به مردم از طریق تزریق فعالیت‌های انسانی به درون آنها شد. بدین ترتیب نوعی شبکه به هم پیوسته از فضاهای شهری در بافت تاریخی این منطقه شکل گرفت.

این‌گونه شکل‌گیری به هم پیوسته و حمایت‌کننده از فضاهای شهری هم به لحاظ کالبدی و هم عملکردی در برنامه‌ریزی و شهرسازی گذشته نیز مورد توجه بوده است. اتصال پارک‌ها و فضاهای سبز که در سال ۱۸۸۷ در آمریکا مطرح شد (Ibid) و یا استفاده از اصول تداوم و اتصال در شهرهای سنتی ایران، که با توجه به این اصل، عناصر طبیعی (آب و فضاهای طبیعی) و مصنوع (بازارها و فعالیت‌های انسانی صورت گرفته در آنها) عاملی برای اتصال فضاهای شهری به یکدیگر (مانند اتصال دو میدان کهنه و امام از طریق طراحی راسته بازار بین آنها) و ایجاد شبکه‌ای از این فضاها شدند، باعث زنده‌نگاه‌داشتن فضاهای شهری کهن و جدید در ارتباط با یکدیگر شده است.

نتیجه‌گیری

امروزه مداخله و طراحی فضاهای مستقل و ارتباط آنها با یکدیگر در بافت‌های تاریخی شهرها به‌طور کلی با پنج هدف حفاظت، احیای فرهنگی، توسعه اجتماعی- اقتصادی، توسعه زیست‌محیطی و توسعه شهری صورت می‌گیرد. هریک از این اهداف با بیان کارکردهایی مختص به آن فضا و یا ارتباط آن با فضاهای دیگر قابل تعریف است. این کارکردها به همراه مجموعه فضاهای مستقل تاریخی و امروزی شبکه‌ای شهری را شکل می‌دهند. تجربه محمد شهیر در شبکه شهری ایجاد شده پروژه نوسازی شهری نظام‌الدین بستی، بستری را برای بروز فعالیت‌های مختلف انسانی در جهت حفظ و تداوم قدمت و فرهنگ منطقه بوجود می‌آورد. اقدامات صورت‌گرفته در این پروژه از اقدامات حفاظتی و مرمتی تا برنامه‌ریزی‌های آموزشی و اقتصادی در جهت توانمندسازی فرهنگی و اقتصادی ساکنین محلی علاوه بر یادآوری خاطرات تاریخی و معنایی محیط منجر به تقویت و پایداری ساختن حضور

رویکرد منظرین محمد شهیر در مرمت شهری، زمینه‌ساز تلفیق ضرورت‌های کارکردی با ارزش‌های هویتی و زیباشناختی است که منجر به پایدار ساختن حضور انسان در محیط تاریخی می‌شود.

تصاویر ۳_۵: روند طراحی و احیای باغ تاریخی سوندر نرسری براساس ترکیب مجموعه‌های میراثی، منظر طبیعی و بومی شهر دهلی، شامل عناصر اکولوژیکی منطقه مانند: گیاهان بومی، رودخانه، تپه و مناطق باتلاقی. مأخذ: AKDN, 2008; Sandeep Bogadhi, 2012

Pics3_5: The process design and restoration of Sunder Nursery garden based on combination of heritage sites, natural and native landscapes of delhi, including the ecological elements such as native plants, rivers, hills and marshy areas. Source: AKDN, 2008; Sandeep Bogadhi, 2012.

تصویر ۵

Pic 5

جدول ۱. اهداف، سیاست‌ها و شیوه برنامه‌ریزی در رویکرد تلفیقی مداخله در نوسازی منطقه نظام‌الدین بستی. مأخذ: نگارنده

Tab1: Targets, policies and planning method in integrated approach to intervention in The Nizamuddin Urban Renewal. Source: author.

منطقه	هدف اصلی	اهداف خرد		
		اقتصادی	اجتماعی	فرهنگی
منطقه نظام‌الدین بستی، دهلی، هند	- احیای فرهنگی - توسعه اجتماعی	- سرمایه‌گذاری در بخش خصوصی و دولتی	- مشارکت و تقویت زندگی اجتماعی	سیاست‌ها و راهبردهای کالبدی و ترافیکی شبه‌برنامه‌ریزی
	- خودکفایی اقتصادی		- بالابردن نقش فرهنگی و ارزش‌های فرهنگی بافت	- پیاز نمودن بناهای میراثی و ترکیب بناهای جدید - توسعه فضاهای بیرونی در ارتباط با یکدیگر - کاهش و احراف دسترسی سواره در جهت تقویت حضور پیاده

تصویر ۶
Pic 6

انسان در محیط شهری نیز می‌شود. این رویکرد در طراحی به صورت شبکه‌ای از فضاهای بیرونی شهری امروز می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

اجزای این شبکه، فضاهای بیرونی مستقل و عناصر ارتباطی فضاها هستند. عناصر ارتباطی به دو صورت تعریف می‌شوند: ۱. کالبدی، مانند فضاهای طبیعی و سبز شهری در لبه‌ها و فضاهای مصنوعی مانند بازارها، گذرها و خیابان‌هایی که با هدف تقویت حضور پیاده طراحی شده‌اند. ۲. کارکردی، از طریق تعریف کارکردهایی خاص و برنامه‌ریزی شده جهت ارتباط با شهر؛ مانند یک فضای تاریخی که با تعریف فعالیت‌های فرهنگی و اقتصادی در جهت توانمندسازی و ارتقای فرهنگ ساکنین منطقه، با شهر و زندگی روزمره مردم ارتباط برقرار می‌کند.

رویکرد تلفیقی به کار گرفته شده توسط محمد شهیر، اگرچه از تجربه روش‌های مرمی، معماری و شهرسازی گذشته و رویکردهای مختلف حاکم بر آنها بهره برده، اما نقش رویکرد منظرین شهیر در زمینه‌سازی برای تلفیق آنها براساس کلیتی به نام مکان و منظر را باید مهم‌ترین عامل تحقق و موفقیت پروژه به شمار آورد ■

پی‌نوشت

۱. The Nizamuddin Urban Renewal
۲. Sunder Nursery
۳. Hazrat Nizamuddin Basti
۴. hazrat nizamuddin auliya
۵. Landmark structure
۶. Interpretation center
۷. Open space network

فهرست منابع

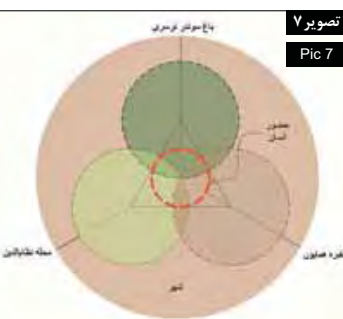
- رفیعیان، محسن، بمانیان، محمدرضا، رفیعیان، مجتبی. (۱۳۹۰). گردشگری شهری به مثابه راهبرد توسعه خلاق در بافت‌های فرسوده. مجله منظر، ۳ (۱۴): ۷۵-۷۹.
- منصوری، سیدامیر و گروه همکاران. (۱۳۸۱). طرح پژوهشی تدوین راهبردهای ساماندهی اطراف ایستگاه‌های مترو. تهران: پژوهشکده نظر.
- منصوری، سیدامیر و خانی، علی. (۱۳۸۷). طرح ویژه نوسازی بافت‌های فرسوده. تهران: سازمان نوسازی شهر تهران.
- نگارستان، فرزین، تیموری، محمود و آتشین‌بار، محمد. (۱۳۸۹). تئوری منظر، رویکردی بر تداوم هویت در روند نوسازی شهری. مجله باغ نظر، ۷ (۱۴): ۶۸-۵۹.

تصویر ۷: ایجاد شبکه به هم پیوسته از فضاهای تاریخی و امروزی در بافت شهری. پروژه نوسازی شهری نظام‌الدین بستی، دهلی، هند. مأخذ: نگارنده.

Pic7: Create the interconnection network of historical and modern spaces in the urban fabric. The urban renewal project of Nezamuddin Basti. Delhi, India. Source: Author.

pic6: Intervention in the historical fabric of Nezamuddin Basti based on three sets of Humayun's Tomb, Sunder Nursery garden and Nezamuddin neighbourhood and define the various human's activities for sustainable of human presence in the historical spaces. Source: AKDN, 2008; and Archive of the author.

تصویر ۶: مداخله در بافت تاریخی نظام‌الدین بستی بر اساس ارتباط ۳ مجموعه مقبره همایون، سوندر نرسری و محله نظام‌الدین و تعریف فعالیت‌های مختلف انسانی جهت مانایی حضور انسان در محیط تاریخی. مأخذ: AKDN, 2008 و آرشیو نگارنده، ۱۳۹۱.

تصویر ۷
Pic 7

Nizamuddin Basti project: An integrated network of historical and current space

landscape approach in urban restoration

Arman Miniator Sajadi, M.A. in Landscape Architecture, Imam Khomeini International University of Qazvin, Iran Arman_miniator@yahoo.com

Abstract: City is a phenomenon arising from the community, geography and culture and it is formed from the relationship and interactions between spaces, attitudes, and social - cultural and historic fields. Following an urbanism tradition of colonial period in modern Indian cities, there exist open independent and governmental spaces that are allocated to national ceremonies. The existence of these independent spaces results in appearance of monumental urban spaces which disconnects these spaces from human aspects and eventually from the city.

The dynamics of urban open spaces in the old fabric which are in relation with other live movements of neighborhoods in the city and have caused various collisions in encountering urban historic tissue. These approaches have been extended to the whole city just from a single building interference. But the only goal in the protections of heritage collection in historic tissues is the combination of protective goals, cultural revival, social-economical development, environmental development and urban development is the main goal in the interference. This type of interference is not a new approach in the city area since the creation of outdoor space networks had been expressed in planning and urbanism before. The idea of connecting parks and green spaces which was first expressed in America in 1887, and utilizing the principals of continuity and connection in Isfahan urbanism in Iran, which is the principals for connecting natural elements (water and natural spaces) and artificial elements (markets and human activities in them) have been the most essential factor that connected urban spaces to each other (like Old and Imam square connection through designing market line between them) and created a network of spaces. This issue has also caused the old and new urban spaces to connect and continue living.

Delhi urban tissue and other Indian cities are also a combination of these spaces, monuments and local life movements all together. Meanwhile, an Indian landscape architect, Mohammad Shaheer suggests his developmental idea of interlocking networks of the open spaces for Indian cities, and he has examined his idea in Nizamuddin renovation project which has three independent Heritage collections including Humayun Tomb, Sunder Nursery Garden and Hazrat Nizamuddin Basti Neighborhood. Through local empowering in historical tissue, he has provided an infrastructure in Delhi sustainable development and the enhancement of people presence in historical tissue as the Space Sustainability key, by definition an interlocking network of urban spaces and activities together

in a historical context. This article investigates special Mohammad Shaheer's approach in Humayun Tomb, Sunder Nursery and Hazrat Nizamuddin Basti unified revival projects.

Keywords: Historic fabric, Urban networks, Nizamuddin Basti project, Mohammad Shaheer.

Reference list

- Di Giovine, M. A. (2012). *The Heritage-scape: UNESCO, World Heritage, and Tourism*. Chicago: Lexington Books.
- Humayun's Tomb- Nizamuddin Basti- Sunder Nursery, urban renewal initiative. (2008). Available from: <http://www.nizamuddinrenewal.org/docs/PROGRESS-REPORT-for-email.pdf> (Accessed 3 August 2012).
- Humayun's Tomb- Sunder Nursery- Hazrat Nizamuddin Basti Urban Renewal Project in delhi, India, Project Brief. (2010). Available from: http://www.akdn.org/publications/2010_AKTC_HCP_Delhi.pdf (Accessed 26 July 2012).
- Mansouri, S. A & Khani, A. (2008). *Renovation Plan for Deteriorated Urban Areas*. Tehran: Renovation organization in Tehran.
- Mansouri, S. A & Partners. (2002). *Research project to develop organizing strategies around subway stations*. Tehran: Research center of nazar.
- Negarestan, F. Teimouri, M. Atashinbar, M. (2010). Landscape Theory, an approach to the preservation of identity in urban renewal. *Journal of Bagh-e nazar*, 7 (14): 59- 68.
- Rafeeeyan, Mohsen. Bemanian, M. Rafeeeyan, Mojtaba. (2011). Urban Tourism as a Creative Develo. *Journal of Manzar*, 3 (14): 75- 79.
- Shaheer, M. (15 march 2011). Designing the Outdoors. *Urban Journal*. Available from: <http://blogs.wsj.com/indiarealtime/2011/03/15/urban-journal-designing-the-outdoors/> (Accessed 27 July 2012).

